

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **G. T.**, zast. JUDr. Mgr. Milanem Dočkalem, advokátem se sídlem Plovární 478/1, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 22. 12. 2020, č. j. 17 A 90/2020 - 47,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**
- III.** Odměna a náhrada hotových výdajů advokáta JUDr. Mgr. Milana Dočkala **s e u r č u j e** částkou 4114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do třiceti (30) dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2020, č. j. OAM-115/LE-BA02-VL16-PS-2020. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o zajištění stěžovatele podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neboť žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění.

[2] Stěžovateli bylo rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy ze dne 19. 10. 2018, č. j. KRPA-394605-17/ČJ-2018-000022, uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. a) bodu 2 a písm. c) bodu 1 a 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť existovalo důvodné nebezpečí, že by mohl při pobytu na území závažným způsobem narušit veřejný pořádek (byl opakovaně odsouzen za majetkovou trestnou činnost) a pobýval na území bez cestovního dokladu a bez oprávnění

k pobytu. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel odvolání, které bylo rozhodnutím Policie České republiky, Ředitelstvím služby cizinecké policie ze dne 12. 12. 2019, č. j. CPR-38289-7/ČJ-2018-930310-V240, zamítnuto.

[3] Dne 14. 4. 2019 podal stěžovatel (první) žádost o mezinárodní ochranu. Jelikož existovala obava, že stěžovatel podal žádost pouze s cílem vyhnout se hrozícímu správnímu vyhoštění, zajistil žalovaný stěžovatele podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu rozhodnutím ze dne 18. 4. 2019, č. j. OAM-232/LE-BA02-VL18-PS-2019 (proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel žalobu, kterou krajský soud rozsudkem ze dne 19. 6. 2019, č. j. 17 A 88/2019 - 38, zamítl; kasační stížnost proti tomuto rozhodnutí byla rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2020, č. j. 5 Azs 276/2019 - 30, zamítnuta). Rozhodnutím ze dne 10. 7. 2019, č. j. OAM-232/LE-BA02-ZA20-2019, žalovaný stěžovatel mezinárodní ochranu neudělil. Stěžovatel totiž k žádosti uvedl, že se obává výhrůžek ze strany soukromých osob, které souvisí s jeho podnikatelskou činností, což důvod pro udělení mezinárodní ochrany obecně nepředstavuje.

[4] Přestože bylo stěžovateli uloženo správní vyhoštění, i nadále se zdržoval na území České republiky až do chvíle, kdy jej dne 11. 10. 2020 kontrolovala hlídka policie. Stěžovatel nepředložil žádný doklad totožnosti, přičemž byl evidován jako nežádoucí osoba, proto byl rozhodnutím ze dne 12. 10. 2020, č. j. KRPA-265216-13/ČJ-2020-000022-ZZC, zajištěn za účelem správního vyhoštění. Žalobu proti tomuto rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 4. 12. 2020, č. j. 1 A 65/2020 - 47, zamítl. Rovněž kasační stížnost proti tomuto rozhodnutí byla Nejvyšším správním soudem zamítnuta (viz rozsudek ze dne 9. 2. 2021, č. j. 6 Azs 389/2020 - 17).

[5] Dne 16. 10. 2020 podal stěžovatel novou (opakovanou) žádost o mezinárodní ochranu. Následně byl rozhodnutím ze dne 20. 10. 2020, č. j. OAM-115/LE-BA02-VL16-PS-2020, zajištěn podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu – toto rozhodnutí je předmětem přezkumu v nyní projednávané věci. Žalovaný v napadeném rozhodnutí o zajištění zdůraznil, že stěžovatel není zranitelnou osobou – jde o samostatného dospělého muže, který na území České republiky neoprávněně vykonával pracovní činnost, přičemž o mezinárodní ochranu požádal opakovaně po několika měsících až po svém zajištění za účelem správního vyhoštění, ačkoli mu v dřívějším podání žádosti nic nebránilo. Z postupu stěžovatele bylo dle žalovaného zjevné, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána účelově s cílem vyhnout se správnímu vyhoštění. Uložení zvláštního opatření nebylo možné, neboť postup stěžovatele svědčí o tom, že by průběh řízení ve věci mezinárodní ochrany, jakož i případného správního vyhoštění, byl jeho propuštěním ohrožen.

II. Rozhodnutí krajského soudu

[6] Stěžovatel napadl rozhodnutí o svém zajištění podle zákona o azylu správní žalobou, kterou krajský soud v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Krajský soud zdůraznil, že žalovaný odůvodnil závěry o podání žádosti o mezinárodní ochranu s cílem vyhnout se realizaci správního vyhoštění dostatečně. Stěžovatel pobýval na území České republiky v rozporu s uloženým správním vyhoštěním, měl na území možnost volného pohybu, proto mu v podání žádosti o mezinárodní ochranu nic nebránilo. Učinil tak však až v zařízení pro zajištění cizinců poté, co byl kontrolován hlídkou policie a zajištěn právě za účelem správního vyhoštění. Uložení zvláštních opatření nebylo dle krajského soudu možné, neboť stěžovatel s ohledem na svou pobytovou historii neskýtal záruku, že by plnil žalovaným uloženou povinnost se u něj hlásit ve stanovené době, ani že by se zdržoval v určeném pobytovém středisku. To podle krajského soudu žalovaný dostatečně popsal na str. 2-4 napadeného rozhodnutí.

pokračování

III. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[8] Rozhodnutí krajského soudu napadl stěžovatel kasační stížností z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., tj. z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem a z důvodu nepřezkoumatelnosti. Konkrétně namítal, že krajský soud se téměř bezvýhradně ztotožnil s nesprávným názorem žalovaného. O zajištění podle § 46a zákona o azylu lze dle stěžovatele rozhodnout jedině tehdy, je-li to opravdu nutné. Zajištění není obligatorní a tento institut nemusí být aplikován ani tehdy, jsou-li podmínky § 46a odst. 1 zákona o azylu splněny. V případě stěžovatele však nedošlo k naplnění ani jedné z podmínek uvedených v § 46a odst. 1 zákona o azylu – nebyly dány oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána pouze s cílem vyhnout se správnímu vyhoštění. Přestože o mezinárodní ochranu požádal až v zařízení pro zajištění cizinců, učinil tak bez zbytečného odkladu poté, co byl poučen o svých právech. O mezinárodní ochranu pak žádal z důvodu zhoršené bezpečnostní situace v Gruzii, neboť značná část Gruzie je pod vojenskou kontrolou Ruské federace. Stejně jako v žalobě pak zopakoval, že mělo být využito zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. Konkrétně mu měla být uložena povinnost osobně se hlásit ministerstvu ve stanovené době, neboť měl na území České republiky stále bydliště, přestože zde nebyl hlášen k pobytu. Žalovaný při rozhodování o zajištění nebral v potaz skutečnosti svědčící ve prospěch stěžovatele a překročil meze správního uvážení, v důsledku čehož je napadený rozsudek pro nedostatek odůvodnění také nepřezkoumatelným.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na obsah napadeného rozhodnutí, jakož i obsah správního spisu a rozsudku krajského soudu. Uvedl, že v napadeném rozhodnutí dostatečně popsal zjištěný skutkový stav, který zajištění stěžovatele plně odpovídal.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je zastoupen ustanoveným advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k následujícímu závěru.

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Předně Nejvyšší správní soud v návaznosti na kasační námitky konstatuje, že napadený rozsudek krajského soudu není nepřezkoumatelný. Krajský soud zcela jasně vysvětlil, z jakých důvodů považoval rozhodnutí žalovaného za zákonné (proč žalobu zamítl). Uvedl, že všechny podmínky pro zajištění stěžovatele shledal splněnými, přičemž také odůvodnil, proč nebylo uloženo zvláštního opatření v daném případě možné. Odůvodnění napadeného rozsudku je v tomto ohledu zcela konzistentní, logicky na sebe navazuje. Pokud jde o otázku správnosti, napadeného rozhodnutí, stěžovatelův odlišný pohled na věc, tj. nesouhlas s věcným hodnocením krajského soudu nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí nezpůsobuje.

[13] Podstata této věci tkví z posouzení otázky zákonnosti zajištění stěžovatele podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, který zní následovně:

„Ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se brozícímu vyhoštění,

vydání nebo předání podle evropského zatykácího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.“

[14] Žalovaný s ohledem na citované ustanovení může rozhodnout o zajištění stěžovatele, jsou-li splněny následující podmínky: 1) žádost o mezinárodní ochranu byla podána v zařízení pro zajištění cizinců, 2) existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, 3) stěžovatel mohl o udělení mezinárodní ochrany požádat dříve a 4) zvláštní opatření nelze účinně uplatnit.

[15] Stěžovatel přitom namítal, že nebyly splněny podmínky uvedené výše pod bodem 2) a 4), tzn., že neexistovaly oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, a bylo možné účinně uplatnit zvláštní opatření – konkrétně stanovení povinnosti osobně se hlásit žalovanému v jím stanovené době.

[16] Pokud jde o důvody vedoucí k domněnce o podání žádosti o mezinárodní ochranu s cílem vyhnout se hrozícímu správnímu vyhoštění, v rozsudku ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 - 48, Nejvyšší správní soud uvedl, že účelem zajištění žadatele o mezinárodní ochranu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu není pouze zabezpečení jeho účasti v řízení o mezinárodní ochraně, ale především zabezpečení jeho dostupnosti pro výkon rozhodnutí o vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatykácího rozkazu pro případ, že by se tato rozhodnutí stala vykonatelná v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně. Připomněl, že § 46a a § 47 zákona o azylu, upravující důvody zajištění a zvláštní opatření, transponují do vnitrostátního práva čl. 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále jen „přijímací směrnice“). Tato ustanovení přitom umožňují zajištění cizinců i po podání žádosti o mezinárodní ochranu, pokud se po individuálním posouzení všech relevantních okolností ukáže, že tato žádost byla podána pouze s cílem pozdržet nebo zmařit výkon rozhodnutí o navrácení a že je pokračování zajištění objektivně nutné k tomu, aby se dotýčný nemohl definitivně vyhnout svému navrácení.

[17] Smyslem zajištění cizince, který podal žádost o mezinárodní ochranu, je tedy zabránění tomu, aby podáním žádosti o mezinárodní ochranu cizinec dosáhl automatického propuštění, jsou-li dány důvodné obavy se domnívat, že účelem jeho žádosti bylo pouhé zabránění jeho navrácení do země původu. Lze tedy konstatovat, že zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu má za cíl znemožnit zneužití zákona podáním účelové žádosti o mezinárodní ochranu a dosažení takových podmínek, které cizinci umožní vyhnout se již uloženému správnímu vyhoštění (typicky útekem a přerušením kontaktu s orgány veřejné správy), aniž by tím byl předjímán výsledek řízení o žádosti o mezinárodní ochranu. Závěry o tom, zda existují oprávněné důvody se domnívat, že podání žádosti bylo pouze účelové, pak musí vyplývat z objektivních okolností spočívajících zejména v předchozím jednání cizince – tj. z jeho pobytové historie, předchozího postupu, žádosti o udělení mezinárodní ochrany z hlediska časové posloupnosti apod.

[18] V projednávaném případě bylo z postupu stěžovatele evidentní, že obavy z účelovosti jeho žádosti měly základ v objektivních okolnostech – a to v jeho předchozím postupu. Stěžovateli totiž bylo rozhodnutím ze dne 19. 10. 2018 uloženo správní vyhoštění, následně dne 14. 4. 2019 (v průběhu řízení o odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění) podal první žádost o mezinárodní ochranu. Ani po skončení řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany však nevycestoval a dál se svobodně pohyboval po České republice. Teprve v době, kdy jej kontrolovala policie, která jej následně rozhodnutím ze dne 12. 10. 2020 zajistila za účelem správního vyhoštění, podal v zařízení pro zajištění cizinců dne 16. 10. 2020 opakovanou žádost o mezinárodní ochranu, přičemž v jejím dřívějším podání, měl-li stěžovatel skutečně obavy ze svého návratu do Gruzie, kde žijí jeho rodiče, s nimiž je v kontaktu (jak vyplynulo z podkladů

pokračování

založených ve spise), mu nic nebránilo. Opakovanou žádost tedy podal po zhruba devíti měsících od pravomocného skončení řízení o jeho první žádosti, a to právě v reakci na své zajištění za účelem správního vyhoštění. Tyto objektivní okolnosti podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu zcela jednoznačně odůvodňovaly postup žalovaného, který správně vyhodnotil existenci obav podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Předchozí jednání stěžovatele skutečně svědčí o tom, že opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se realizaci správního vyhoštění.

[19] Pokud jde o namítané zvláštní opatření, jehož uložení se stěžovatel dožadoval, Nejvyšší správní soud znovu opakuje, že účelem zajištění není v tomto případě pouze zabezpečení účasti stěžovatele v řízení o mezinárodní ochraně, ale především zabezpečení jeho dostupnosti pro výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Účinné uložení zvláštního opatření proto nelze spatřovat pouze v tom, že stěžovatel bude v řízení o mezinárodní ochranu se správním orgánem spolupracovat, aniž by byla zohledněna obava z postupu stěžovatele po případném zamítnutí jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Naopak, při zvažování uložení zvláštního opatření musí žalovaný vážit, zda tím fakticky nezabrání výkonu správního vyhoštění stěžovatele po případném neudělení o mezinárodní ochrany. Tzn., že musí opět zvažovat konkrétní chování stěžovatele.

[20] Přestože důvody zajištění a důvody neúčinnosti zvláštních opatření by neměly být totožné, jsou na sebe úzce navázané a musí být hodnoceny ve vzájemné souvislosti. V projednávané věci však nemá zdejší soud pochyb o tom, že by uložení zvláštního opatření nebylo účinné. V případě stěžovatele existovala oprávněná obava, že by se následně (po případném neudělení mezinárodní ochrany) výkonu správního vyhoštění vyhýbal. Takový postup ostatně již jednou zvolil, když po neúspěchu první žádosti o mezinárodní ochranu rozhodnutí o správním vyhoštění nerespektoval, a dál se na území České republiky volně pohyboval. V takovém případě bylo zcela namístě uzavřít, že uložení zvláštního opatření – ať již povinnosti zdržovat se v určeném pobytovém středisku, či v povinnosti hlásit se žalovanému ve stanovené době, by nebylo účinné, a to bez ohledu na to, zda se stěžovatel fakticky na území zdržoval na konkrétní adrese či nikoli. V obou případech totiž existovala s ohledem na předchozí postup stěžovatele důvodná obava, že by se případnému vyhoštění po skončení řízení o udělení mezinárodní ochrany vyhýbal. Tyto závěry ostatně Nejvyšší správní soud přímo ve vztahu ke stěžovateli uvedl také v rozsudku ze dne 6. 2. 2020, č. j. 5 Azs 276/2019 - 30, ve kterém přezkoumával zákonnost zajištění stěžovatele z téhož důvodu [podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu] po podání první žádosti o mezinárodní ochranu. Zdůraznil přitom, že předchozí pobyt stěžovatele (před uložení správního vyhoštění) byl velmi problematický, neboť stěžovatel se opakovaně dopouštěl majetkové trestné činnosti, což závěr o neúčinnosti zvláštních opatření v kontextu jeho předchozího postupu ještě umocňuje.

[21] Pokud jde o tvrzení stěžovatele, že žádost o mezinárodní ochranu podal bez zbytečného odkladu poté, co byl poučen o svých právech, tato tvrzení nemohou ve světle výše uvedeného obstát. Stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany opakovaně – první žádost podal dne 14. 4. 2019, přičemž již tehdy byl bezesporu o svých právech náležitě poučen. A co se týká zhoršené bezpečnostní situace v Gruzii, v důsledku které podle svých slov opakovanou žádost o mezinárodní ochranu podal, tato situace není v nyní projednávané věci předmětem posuzování. Jedná se o otázku týkající se posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nikoli důvodů, pro které měl či neměl být stěžovatel zajištěn.

V. Závěr a náklady řízení

[22] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal kasační stížnost stěžovatele důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[23] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu podle obsahu spisu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[24] Podle § 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s. hradí zástupci stěžovatele, který byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Zástupce stěžovatele, advokát JUDr. Mgr. Milan Dočkal, byl stěžovateli ustanoven již v řízení o žalobě usnesením krajského soudu ze dne 9. 11. 2020, č. j. 17 A 90/2020 - 14. V řízení před Nejvyšším správním soudem ustanovený advokát učinil jeden úkony právní služby, a to písemné podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)], kterým bylo podání kasační stížnosti, za což mu náleží odměna ve výši 3100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu] a dále 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů [§ 13 odst. 4 advokátního tarifu], celkem tedy 3400 Kč. Vzhledem k tomu, že ustanovený advokát doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, musí být tato odměna a náhrada hotových výdajů navýšena o částku odpovídající DPH v sazbě 21 %. Celkem tedy bude ustanovenému zástupci z účtu Nejvyššího správního soudu vyplacena částka 4114 Kč, a to do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. června 2021

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu